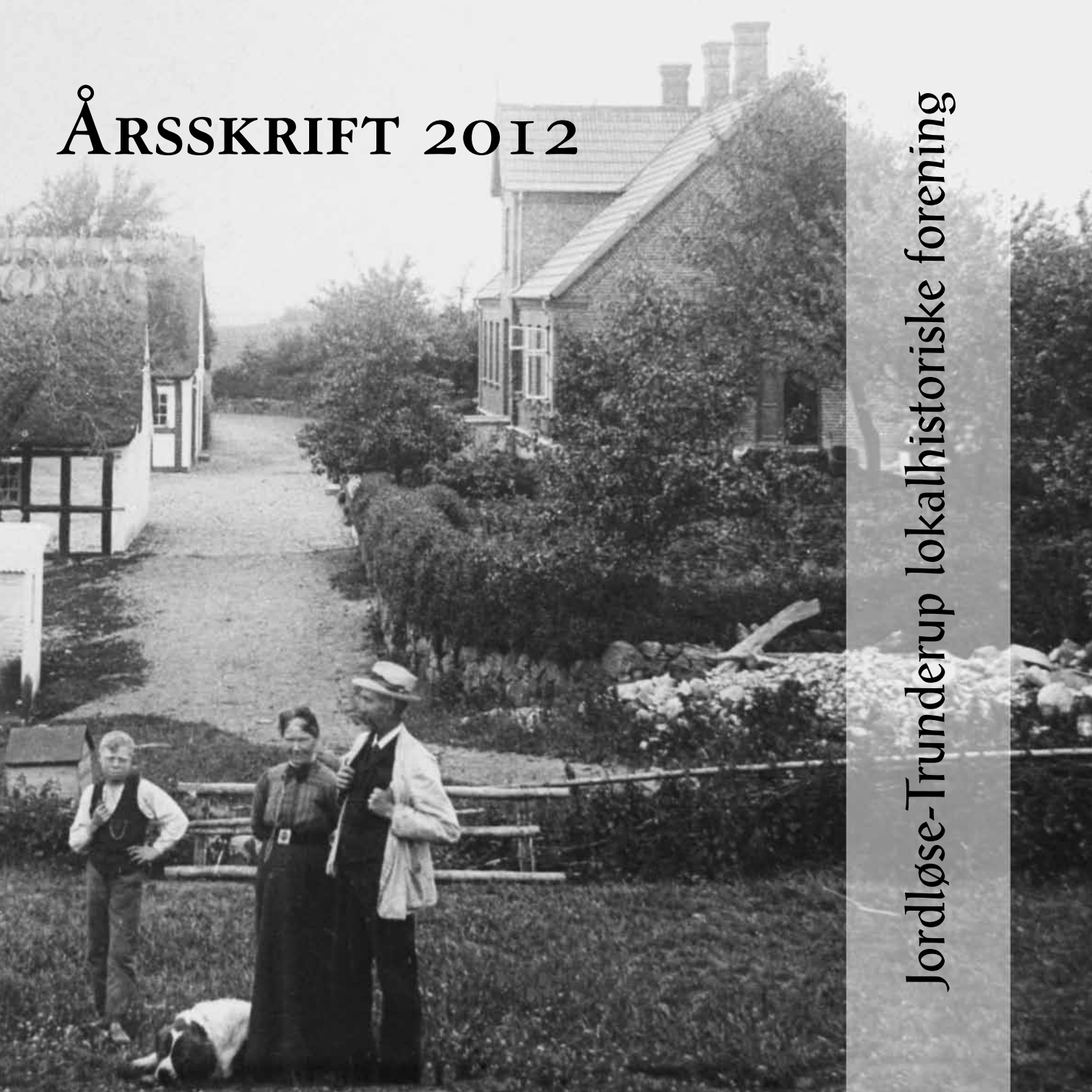

ÅRSSKRIFT 2012

Jordløse-Trunderup lokalhistoriske forening

BERETNING 2011

Året begyndte med en generalforsamling i god ro og orden. Bagefter var der foredrag af Rikke Godtfredsen, vores sognepræst. Hun fortalte om sit liv.

Torsdag den 12. maj holdt vi nattergaleturen mosen rundt, desværre var vi for tidligt ude, nattergalen var ikke begyndt at synge, det gjorde den først en uge senere. Men bortset fra det var det en fin aften, vejret var pragtfuldt og der er jo en flot natur ude i mosen.

Erik Holm Hansen underholdt os på bedste vis, efter kaffen, som blev indtaget i Holm Hansens have og hus

Lørdag den 2. oktober var Annalise og jeg involveret i en tur som Turup lokalhistoriske forening havde arrangeret til Jordløse Bakker hvor vi havde fået Toni Næsborg til at vise os rundt og fortælle om planterne og bakkerne.

Vi har nu fået alle de gamle småfilm overspillet til DVD. Det fik vi gjort hos et firma på Sjælland. Det var lidt dyrt, men så er der også gjort et fint stykke arbejde.

Så torsdag den 13. oktober havde vi en velbesøgt filmaften, hvor vi lånte skolens fremviserudstyr, til at vise dem på.

Lørdag den 12. november var det

Arkivernes Dag. Vi havde lavet en fin udstilling om forretningerne i Jordløse og Trunderup, men selv om vi lokkede med kaffe og brød, var det ikke mange der dukkede op. Men vi håber på bedre held næste gang.

Vi har købt nye arkivskabe i metal beregnet til kort og hængemapper. Og vi arbejder stadig videre med Arkibas, nu har vi fået alle billederne lagt ind og er begyndt på arkivalierne.

IDA GRØNBERG

Deltagerne mødtes ved Holm Hansens hus Møllergyden inden Nattergaleturen Mosen rundt.

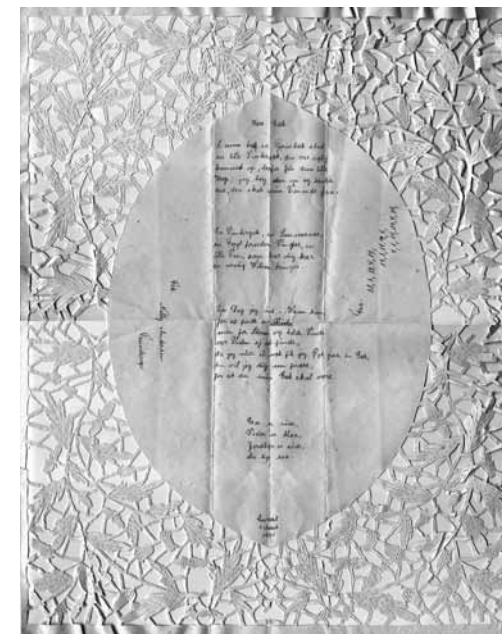
SEND ET GÆKKEBREV TIL LOKALHISTORISK ARKIV

Jordløse-Trunderup lokalhistoriske arkiv er i besiddelse af flere gækkebreve. Nogle helt tilbage fra ca. 1900.

Er der stadig nogen der klipper gækkebreve og kan nogen huske de gamle gækkevers, eller kan man nye?

Arkivet vil gerne have gækkebreve også fra vores tid, derfor udskriver vi en konkurrence om de bedste gækkebreve.

Ud over æren ved at få sit gækkebrev gemt for eftertiden i lokalhistorisk arkiv, sætter vi også 3 påskeæg på højkant.

Gækkebrev sendt til Nelly Andersen i Trunderup i 1924. Nelly boede i det nuværende Trunderupvej 39.

DER VIL VÆRE 3 GRUPPER

- under 12 år
- 12-18 år
- over 18 år

Gækkebrevene lægges i en kuvert med markering af hvilken gruppe man er med i. I samme kuvert lægges en lukket kuvert med navn og adresse og din tilknytning til Jordløse sogn.

Brevene kan lægges i arkivets postkasse på friskolen eller Landevejen 42.

For at deltage i konkurrencen om påskeæg skal brevene være afleveret senest 9. april 2012. Bestyrelsen vil udvælge de bedste og give vinderne besked sidst i april måned. Vinderne bekendtgøres i Tacklingen sept. 2012.

Skulle du ikke nå at aflevere dit brev inden 9. april modtager vi dem gerne uden for konkurrence frem til 20. juni.

Skulle du have ældre gækkebreve skrevet af eller til personer med tilknytning til Jordløse sogn, modtager vi også gerne dem.

Gækkebrevene vil blive udstillet i arkivet fra september og kan ses i åbningstiden frem til generalforsamlingen 2013.

BESTYRELSEN

ELSE GRAM-HANSEN

En lille pige ved navn Else Gram-Hansen, datter af forpagteren på Damsbo Otto Gram-Hansen, mistede livet ved en forfærdelig ulykke den 24. september 1930.

Else Gram Hansen var som så ofte før kørt i grusgraven for at hente et læs grus. Hun kørte med et par små heste spændt for en lille vogn. Hun var en meget dygtig rytter og vant til at have med heste at gøre.

Men heste og vogn kom alene hjem.

Else blev fundet død i grusgraven. Man mener at hestene er blevet skræmt af lokobilets fløjten til middag.

Hun er sandsynligvis blevet kørt over af vognen med de skræmte heste foran, men det må stå hen i det uvisse for der var ingen der så det.

Else blev kun 11 år. Hun blev begravet på Jordløse kirkegård den 29. september 1930. Else Gram-Hansens kiste blev båret hele vejen fra Damsbo og til Jordløse kirkegård. Der var strøet blom-

Denne side: Der var opsat æresport ved kirten i Jordløse ved Else Gram-Hansens begravelse. Også på Damsbo var der opsat æresport.

Modstående side. Kisten og følget forlader Damsbo ad blomsterstrøet vej.

Foto: A. M. Krog, Corinth. Fotografen optog en billedeserie af især udsmykningen ved begravelsen. Arkivet er i besiddelse af et eksemplar af denne.

*Portræt af Else Gram-Hansen 1927.
Foto: Kruse*

i dag hvor kisten fires ned i graven ved hjælp af reb.

Else Gram Hansens gravsten kan stadig ses på Jordløse Kirkegård, hvor den ofte indgår som en del af undervisningen af nutidens unge konfirmander. Det er jo ikke en hændelse som er lige let at forstå.

Elses forældre var naturligvis meget chokerede og dybt ulykkelige over Elses tragiske fald som førte til hendes død. Måske var det derfor at de valgte at Else skulle bæres helt ned i graven.

Det har krævet store mængder af arbejdskraft, at lave den grav. Det er formodentlig gravet pr. håndkraft, da det ikke er sandsynligt, at der var de samme hjælpemuligheder som i dag.

ster hele vejen. Der var et meget stort følge med ved den lille piges begravelse.

Elses kiste blev båret ned i graven, hvilket vil sige at selve graven var meget stor, for at der kunne være plads, til både kiste og bærere. I modsætning til

Elses forældre er jordfæstet på Jordløse kirkegård ved siden af deres datter

MAJBRIIT JENSEN

MOSEGÅRD

TRUNDERUPVEJ 48

Mosegård på Trunderupvej er en af de ejendomme, som arkivet har rigtig mange dokumenter fra. Bl.a. kan nævnes skøder, matrikelkort, arvefæstebreve, lånedokumenter, arve- og skifte-dokumenter, regninger og meget mere.

Vi har dokumenter vedr. ejendommen tilbage fra 1834 hvor Hans Pedersen Mose og Karen Frederiksdatter boede her.

Efter Hans Pedersen Moses død i 1848 drev enken gården indtil sønnen Peder Hansen Mose overtog den i 1869.

Peder Hansen Mose og hans kone Kirsten Hansen fik ingen børn og deres plejesøn, der måse var udset til at overtage gården, døde i 1896, dvs. 2 år før Peder Hansen Mose.

Kort før sin død 21. april 1898 går

Rasmus og Karen Lindegaard sammen med Børnene Hans, Gerda og Ellen foran stuehuset. Ellen døde kun 2 år gammel i 1908. Ca. 1907

BEBOER- OG EJERLISTE OVER MOSEGÅRD 1834-2012

Fra	Til	Børn
1834 – 1848	Hans Pedersen Mose *1774 †1848 gift med Karen Frederiksdatter *1796 †1869	Peter Hansen *1824, Frederik *1828 †1875, Anna Marie Hansdatter *1826
	enken Karen Frederiksdatter *1796 †1869	
1869 – 1898	Peder Hansen Mose *1824 †1898 gift med Kirsten Hansen *1831 †1884	Plejebarn Anders Andersen Hansen *1869 †1896
1898 – 1942	Rasmus Madsen Lindegaard *1863 †1947 gift med Karen Andersen *1864 †1931	Hans Peter *1899 †1975, Karen Gerda *1904, Ellen Magda *1906 †1908
1942 – 1951	Karen Gerda Lindegaard *1904	
1951 – 1999	Mads Find Lindegaard *1928 †2011 gift med Ingrid *1928 †1994	Birgitte *1952, Anne *1954, Lene 1956, Vibeke *1961, Karin og Berit *1964
1999 –	Mads Lindegaard Lidholdt gift med Karin Lindegaard Lidholdt	Johannes 1999, Helene 2001

4 generationer. Stående bagest fra venstre Rasmus Lindegaard og Hans. Siddende Rasmus' far Mads Rasmussen Lindegaard med Mads Find Lindegaard.

Peder Hansen Mose på aftægt hos Rasmus Madsen Lindegaard der overtager gården.

Udover aftægtsaftalen modtager Peder Hansen Mose en betaling på 6000 kr. som han bruger til oprettelsen af et legat.

Rasmus Madsen Lindegaard blev født 9. maj 1863 i Sh. Lyndelse, søn af Mads Rasmussen Lindegaard og gift med Karen Andersen, født 8. juli 1864 i Millinge. Lindegaard var uddannet ved landbruget og havde været på Korinth Landbrugsskole og forvalter på »Nybøllegaard« og »Karlstrup« på Sjælland.

Han var bl.a. formand for Hesteforsikringen, Kontrolforeningen og i Kornnævnet.

Da Rasmus Lindegaard overtog gården var der opdyrket 26 tdr. land. Besætningen var ved overtagelsen 2 heste, 6 køer, 2 ungvæg, 1 svin og 2 får.

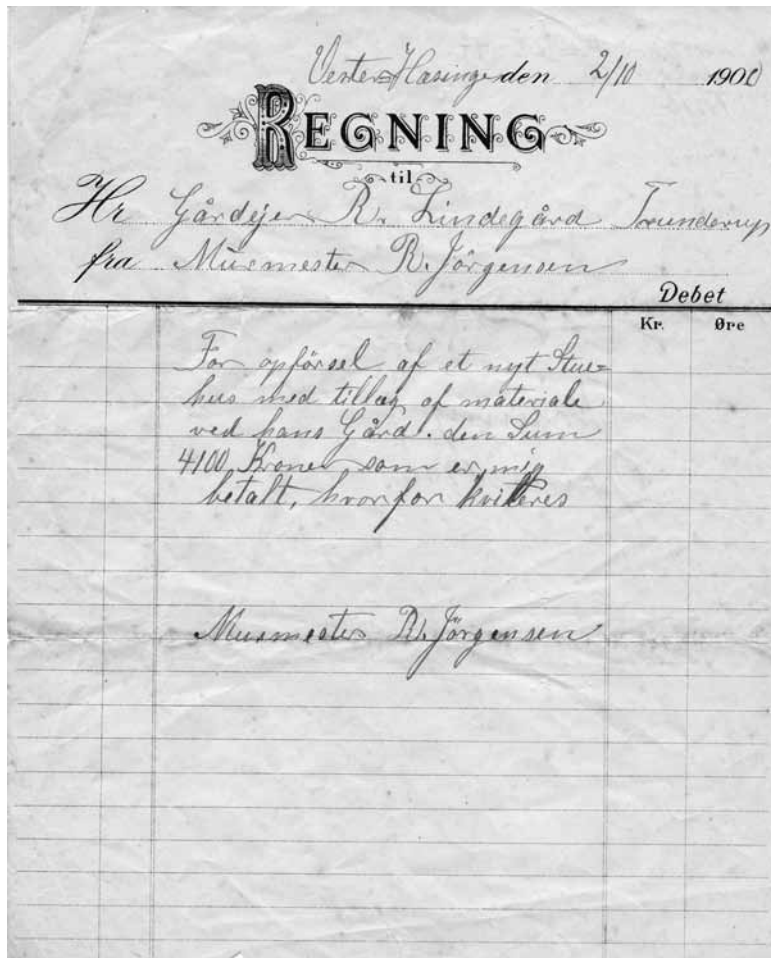
Karen Lindegaard døde i 1931 og Rasmus i 1947. Herefter overtog datteren Gerda Lindegaard gården. Der var nu opdyrket 33 tdr. Land. Ejendoms-skylden var kr. 40.800 og besætningen 4 heste, 10 køer, 15 ungvæg og 15 svin.*

Mosegård er stadig i Rasmus Madsen Lindegaards slægts eje. Efter Gerda er det Rasmus Lindegaards barnebarn fra Højgaard i Trunderup Mads Find Lindegaard, der flytter ind. Han drev landbrug indtil 1989, hvor jorden blev forpagtet ud.

I dag ejes gården af Karin og Mads Lindegaard Lidholt, datter og svigersøn af Mads Find Lindegaard. De 23 ha. jord der i dag hører til ejendommen er forpagtet ud.

ULLA NYBORG

* Ifølge "Danske Landmænd og deres indsats", Nationalt Bogforlag, 1948.

Herover:
Regning for bygning
af et nyt stuehus i
1900 kr. 4.100,-.

Til venstre:
Mosegård 2012

AFTÆGTSKONTRAKT

MELLEM PEDER HANSEN MOSE OG RASMUS MADSEN LINDEGAARD

Ved skøde af Dagsdato har jeg under- tegnede Peder Hansen Mose overdra- get til Rasmus Madsen Lindegaard den mig hidtil tilhørende gård, matr. 1b, 1d, 1c, og 18b af Trunderup by, Jord- løse Sogn, tilligemed dens besætning og inventarium, ind- og udbo m.v. for en købesum af 6000 kr. og med for- pligtelse for køberen og efterfølgende ejere at underholde og forpleje mig i gården så længe jeg lever, i hvilken hen- seende følgende nærmere bestemmelser ere vedtagne imellem os.

1.
Jeg erholder bolig i gården med fuld kost og logi samt al anden fornøden forplejning undtagen beklædning som jeg selv bekoster.

Til bolig forbeholder jeg mig til udelukkende brug og benyttelse et værelse i stuehuset efter mit valg, hvilket værelse ejeren forsyner med belysning og varme efter som jeg øns- ker og forlanger, men i øvrigt har jeg ret til at færdes og opholde mig over- alt i ejendommens bygninger og på

dens grund, når derved ikke forvoldes skade.

Min kost nyder jeg ved ejerens og families bord eller særskilt anrettet i mit værelse, hvis ønskes, og maden skal være i enhver henseende god og for- svarlig og mindst ligeså god, som den ejeren og hustru får. Jeg har ret til at erholde spise og drikke udenfor de al- mindelige måltider, hvis jeg måtte føle trang dertil og ejeren skal være pligtig at beværte venner og bekendte som måtte besøge mig, efter hidtil værende skik og brug heri gården.

Der ydes mig al fornøden pleje og opvartning, vask og renlighed og i sygdoms- og svaghedstilfælde fri læ- gehjælp og medicin, hvorhos ejeren lader mine klæder vedligeholde med stopning og lapning. Ejeren skal kort sagt yde mig alle livets fornødenheder og sædvanlige bekvemmeligheder ef- ter min stand og stilling, og alene med undtagelse af beklædning som jeg som ovenanført selv bekoster.

Derhos skal ejeren, hvis jeg måtte gjøre fordring derpå, betale mig årlig

400 kr. skriver fire hundrede kroner, som erlægges med halvdelen i hver 11. juni og 11. december termin for det forløbne halvår.

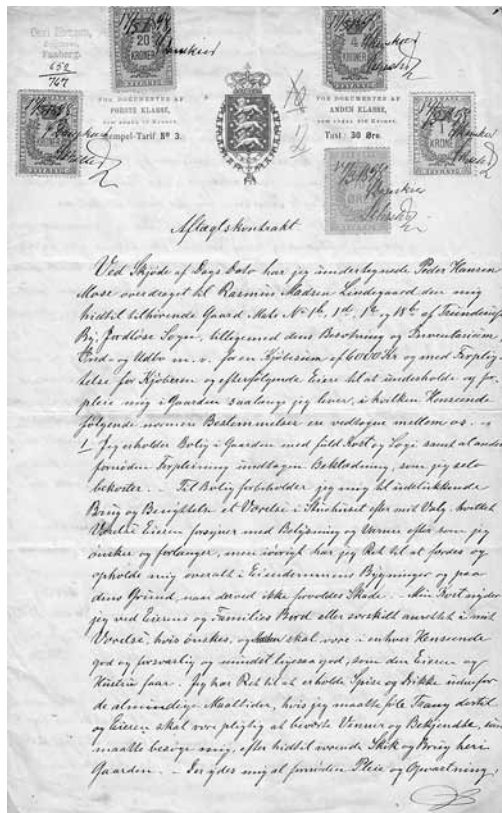
Skulle jeg ikke være tilfreds med den pleje og opvartning som ydes mig af ejeren og hans hustru, skal ejeren være forpligtet til at holde mig en pige til min udelukkende rådighed. Pigen antages og afskediges af mig, medens ejeren yder hende løn, kost og logi, dog ikke højere løn end hvad der er almindeligt for en fuldvoksen pige her på egnen.

2.

Til brug og benyttelse i mit værelse og til opbevaring af mit tøj forbeholder jeg mig ret til af det til Rs. Madsen Lindgaard overdragne indbo at udtage alle de møbler og effekter, sengetøj etc. Som jeg mener at have behov, hvilke ting imidlertid vedbliver at være kjøberens ejendom, for så vidt jeg indtil min død blive boende i gården. Skulle jeg derimod rejse bort og tage bopæl andet sted, har jeg ret til at medtage alle de nævnte ting, som min ejendom og til fri disposition.

3.

Skulle jeg blive utilfreds med at bo i gården og modtages ophold og forplej-

ning i overensstemmende med post 1, skal ejeren i stedet for de i post 1 ovenmeldte ydelser og præstationer m.v., de betingede 400 kr. årlig indbefattet, betale mig årlig 600 kr. skriver sexhundredede kroner, der erlægges med ¼ eller 150 kr. den første søgnedag i månederne januar, april, juli og oktober forud.

Bliver jeg efterat været bortflyttet til sinds at flytte tilbage til gården, for-

Forsiden af aftægtskontrakten, som arkivet har i original-udgave.

Som det fremgår af teksten var det ikke helt "gratis" at overtage en gård på de betingelser, men det var selvfølgelig også vigtigt for den tidligere ejer, at han blev behandlet godt.

Af hensyn til læseligheden er der i nærværende afskrift brugt å i stedet for aa og navneord er skrevet med småt. Derudover er teksten som i originalen.

beholder jeg mig ret dertil og erholder da ophold og forplejning m.v. som i post 1 bestemt.

4.

Foruden ydelserne og præstationerne efter post 1, skal ejeren være pligtig til med det kjøretøj jeg forlanger, at befordre mig frit til kirke og andre steder hen, når jeg ønsker det, dog ikke i den travle høst- og sædetid.

Jeg medundertegnede Rasmus Madsen Lindegaard forpligter herved mig og hvem der efter mig måtte blive ejer af de ovennævnte ejendomme til uden noget som helst andet vederlag end hvad der er ydet mig ved ejendommens overdragelse 6000 kr. at opfylde og efterkomme nærværende kontrakt i enhver henseende og giver jeg til sikkerhed herfor 1ste prioritets panteret i bemeldte mig dags dato tilskjødede ejendomme matr. 1b, 1d, 1c og 18b af Trunderup By, Jordløse Sogn med tiliggende og tilhørende af bygninger og jorder af hartkorn tilsammen 2 tdr. 6 skp. 2 fdkr. ½ album tilligemed besætning og inventarium af alle slags, gødning og afgrøde i strå, hø og utærsket sæd samt det pantsattes assurancesummer i tilfælde af ildsvåde.

Skulle jeg udeblive over forfalds-

tid med de betingede præstationer, for så vidt samme består i penge, skal aftægtsnyderen være berettiget til at lade foretage udlæg i den pantsatte ejendom uden foregående lovmål og dom, overensstemmende med lov af 29. marts 1873 §15.

Med hensyn til brugen af stempel-papir bemærkes, at værdien af de betingede ydelser og præstationer kan ansættes til 900 kr. årlig, hvis 5 dobbelte beløb udgør 4500 kr.

Til bekræftelse med vore underskrifter vidnesfast

Trunderup den 7. marts 1898

PEDER HANSEN MOSE

R. M. LINDEGAARD

Til vitterlighed om underskrifternes efterat kontrakten var oplæst og af parterne godkendt:

NIELS HANSEN

ANDERS HANSEN ANDERSEN

Læst i Salling Herreds Ret den 14. marts 1898.

Aflæst i Salling Herreds Ret den 28. aug. 1899.

GAARDEJER PEDER HANSEN MOSES MINDELEGAT^I

FUNDATS

For det af afdøde forhenv. Gårdejer af Trunderup, Jordløse sogn Peder Hansen Mose stiftede legat til fordel for værdigt trængende i Jordløse sogn.

1 Legatet bærer, til minde om legatstifteren navnet "Gaardejer Peder Hansen Moses Mindelegat."

2 Legatets formue, der ingensinde må angribes, består af en kapital på 6.000 kr., skriver seks tusinde kroner, der ved slutningen af afdødes bo vil blive legatet udlagt i en 3 procents rente pro anno lydende panteobligation, udstedt til afdøde af universalarvingen i boet Karen Andersens mand, gårdejer Rasmus Madsen Lindegaard den 7. marts 1898, thinglæst 14' s.m. med oprykende prioritet næstefter aftægt til den ovennævnte, nu afdøde legatstifter i ejendommen matr. n. 1b, 1d, 1e og 18b af Trunderup By, Jordløse sogn, med rette til- og underhørende tilsammen

af hartkorn 2 tdr. 6 skpr. 2 fjdkr. ½ alb. tilligemed derpå værende bygninger, mur- og nagelfast appertinentier, ejendommens avls- og mejeriredskaber samt andet inventarium. Besætning af heste kvæg, og andre kreaturer. Avl og afgrøde fra hø og utærsket sæd samt gødning. Kapitalen er under visse, i obligationen nærmere fastsatte betingelser, uopsigelig fra kreditors side så længe debitor Rasmus Madsen Lindegaard og hans nuværende hustru eller en af dem besidder den pantsatte ejendom.

Når kapitalen måtte blive udbetalt bliver den pålagt at sikre efter reglerne for umyndiges offentlige midlers anvendelse.

3 Legatet bestyres af bestyrelsen for "De fattiges Kasse i Jordløse Sogn" der foretager uddelingen af legatets renter en gang årligt, kort efter at renterne fra december termin er indkommet så vidt muligt før jul. Skulle den fri fattigkasse-institution blive ophævet overgår

^I Legatet trådte i kraft ved Peder Hansen Moses død. Hvor længe legatet virkede er vi ikke bekendt med, men panteobligationen der lå til grund for legatet er aflyst i 1979. Har du yderligere oplysninger om legatet hører arkivet gerne fra dig.

*alle portioner kan uddeles til samme person.²

bestyrelsen og uddelingen af legatet til Jordløse sogneråd eller hvis Jordløse sogn på den tid ikke måtte udgøre en selvstændig kommune, af de medlemmer af Jordløse-Haastrup sogneråd som er bosiddende i Jordløse og Trunderup byer samt Søbo Løkker.

4 Renterne af legatkapitalen bliver efter fradrag af udgifter ved den årlige vedligeholdelse af legatstifterens, hans afdøde hustru og deres plejesøn Anders Andersen Hansen gravsteder på Jordløse kirkegård, hvilken vedligeholdelse legatbestyrelsen vil have at drage omsorg for, at uddele til værdigt trængende personer af begge køn i Jordløse sogn uden hensyn til alder, dog således at personer som er kommet i trang på grund af sygdom eller anden uforskyldt årsag, gives fortrin og iblandt i øvrigt lige trængende skal altid personer, som hører under Trunderup Skoledistrikt, foretrakkes. Personer som nyder offentlig fattigunderstøttelse er udelukkede.

² Ovenstående tilføjelse er muligvis foretaget efter oprettelsen. Arkivet er kun i besiddelse af en afskrivning af legatet

5 Uddelingen foretages i større eller mindre portioner, som legatbestyrelsen måtte finde passende, dog således at portionerne som regel ikke må overstige 25 kr. og ikke være mindre end 8

kr. I særdeles påtrængende tilfælde kan der dog uddeles* indtil 50 kr. i en portion og der skal intet være til hinder for at samme trængende erholder understøttelse flere år efter hinanden.

6 Om legatuddelingen udstedes fornøden bekendtgørelse som kundgøres ved Kirkestævne eller på anden hensigtsmæssig måde og hvori de, som ønsker eller anse sig berettigede til at komme i betragtning, opfordres til at melde sig inden en passende frist.

7 Legatet skal være undergivet tilsyn af Jordløse-Haastrup Sogneråd eller, hvis disse sogne muligt senere måtte blive ændret således, at de hver for sig får sit selvstændige sogneråd, under Jordløse sogneråd.

Over legatets indtægter og udgifter aflægges til sognerådet årligt regnskab, der tilligemed alle bestemmelser og beslutninger, legatet vedrørende, bliver at indføre i en særlig dertil indrettet protokol. Regnskabet revideres og decideres som kommunens andre regnskaber.

Faaborg den 25. oktober 1898

C. HANSEN

MADS HANSEN OG HANS TAVSEN

EN BERETNING AF THORVALD AABRANDT

På Aalunds gård (Lindelygård) boede Stine og Mads Hansen og han var første selvejer på gården. Han fik skøde udstedt den 30/5 1874 af grevskabet. Hans far Hans Madsen var gårdens sidste fæster og han levede i halvandet år som aftægtsmand på selvejergården.

Mads var en mand i besiddelse af kæmpekræfter. Det fortælles at når han læssede slagterisvin så tog han et 100 kg svin i favnen og satte den op i vognen.

Engang han var til fest i forsamlingshuset og sad i den lille sal og talte med andre over en kop kaffe var en af sognets urostiftere trængt ind i den store sal hvor han generede festdeltagerne. Der kom besked til Mads om at sætte urostifteren uden for døren. Rolig og sindig som Mads var afviste han dem.

Lidt senere blev uroen ham dog for voldsom, han gik ind i salen og sagde til urostifteren: Forsvind eller du bliver sat ud. Urostifteren svarede: Der skal mandfolk til at sætte mig ud.

De er kommen, svarede Mads, tog urostifteren i favnen på samme måde som når han læssede svin, bar ham ud

midt på vejen og sagde nu er du sat ud, går du ind igen bliver du smidt ud.

Odensevej hed førhen Stenlandsgyden, fordi marken var så fyldt med sten. Mads var taget i marken for at grave sten op. Da han ikke kom hjem til middag, gik Stine ud i marken for at se efter ham. Hun fandt ham nede i et hul, en sten var trillet ned i hullet og havde brækket hans ene ben.

Stine fik hentet hjælp, der fik stenen fjernet og båret Mads hjem. Der blev hentet doktor. Han skar hans træskostøvler op for at få det brækkede ben fri. Nej dog som Stine jamrede sig, over den gode næsten helt nye træskostøvle, den var helt ødelagt.

Deres eneste søn Hans Jørgen Hansen var i høj grad original. Han gik under navnet Hans Tavsen. En læge vil vel give den forklaring: Under fødslen bliver nogle af hjernecellerne ødelagt ved trykket, så de aldrig kommer i funktion, en form for lammelse der ingen indflydelse har på den øvrige del af hjernens funktion.

Mads Hansen
*1836 †1914
Karen Kirstine Hansen
*1847 †1926
Hans Jørgen Hansen
*1876 ca. †1962

Lindelygård, eller Aalunds gård, som den også bliver kaldt ca. 1935. Stuehuset er bygget i 1914. I 1943 brændte gårdens udlænger samt lindetræerne der stod ud mod vejen og som formentlig har givet gården navn.

Hans var helt hjælpeløs når han selv skulle tage en beslutning, ellers var der ikke noget i vejen med hans intelligens, den var som hos andre normale mennesker. Forældrene indså at Hans ikke kunne klare driften af en gård.

De købte så en 3 à 4 tdr.land ude ved sogneskallet matr. nr. 2a. Den parcel som efter Hans Tavsens død deltes imellem de to statshuse.

De byggede en mindre lade og stuehus på gårdens toft matr. 24i, nuværende landevejen 9 og solgte i 1906 gården til Mads Aalund og sammen med sønnen flyttede de hen i det nyopførte husmandssted. Her var der ikke mere end sønnen selv kunne klare, når de selv ikke var mere.

Faderen levede her i otte år, moderen i over tyve år. Der var en hest, et par køer, nogle kvier og kalve, grise og høns på husmandsstedet.

Det er fortalt at moderen var meget renlig. Hun lærte Hans at holde kroppen ren, hun hyggede om ham og holdt hjemmet pinligt rent, så det sidste fik Hans aldrig lært, med det resultat at Hans uanset om det var sommer eller vinter, stod ude i gården, med nøgen overkrop og vaskede sig i en spand koldt vand. Kroppen holdt han pinligt ren, det havde hans mor lært ham. Huslig renlighed fik han aldrig lært, at feje gulv, holde gryder og spisebestik rene.

Tøjet lappede han dog, så han så højst besynderlig ud i påklædning.

På gulvet lå der et ca. 10 cm tykt lag af halm, hakkebrænde og støv. Moderen havde vænnet ham til at sætte træskoene inden han gik ind. Hans satte pligtskyldigt træskoene i gangen og gik på hosesokker ind på det tykke lag snavs, også en form for renlighedssans, ikke at gå ind med træsko på.

Kosten var om morgenen øllebrød med centrifugemælk. Gryden stod til stadighed på komfuret med en tyk skorpe i, der var kun en lille hulning midt i. I den fordybning kogte han dagens ration af øllebrød. Huset var fyldt med rotter, de sørgede for at hullet midt i gryden, ikke lukkede helt til.

Når Hans stod op om morgenen sagde han "hyst hyst" så forsvandt rotterne, og så var det Hans' tur til at bruge gryden. En skål der stod på køkkenbordet brugte han til at spise af, den blev aldrig vasket. Den havde langt skæg af mug og skimmelsvamp.

Men Hans var stærk og sund og aldrig syg. Han levede som en hån mod alle regler om hygiejne og sundhedspleje. Han kunne stå i en skæppe løfte 100 kg rug i en sæk fra gulvet og lægge den på nakken. En kraftprøve som kun de få kunne gøre efter.

Han passede selv besætning og arbejdet i marken. Alt maskinelt skyede han, kornet tærskede han med plejl. Af red-

skaber havde han plov, harve og tromle, ellers kun håndredskaber. Med et skuffejern rensede han imellem roerækkerne, i stedet for at bruge hest og radrenser.

Han søgte altid ind til Jørgen Jørgensen Pilemae efter hjælp i pengesager. Da Jørgen døde, kom han meget bekymret ind og sagde "hvem skal nu hjælpe mig". Det skal vi nok gøre svarede de og Hans gik trøstet hjem. Naboerne havde han tiltro til, dem talte han til som et naturligt menneske, andre svarede han ikke om han blev spurgt, derfor fik han kendenavnet Hans Tavsens.

Skete der noget ud over det daglige, blev han helt ulykkelig og var ude af ligevægt i flere dage, så søgte han hjælp hos naboen. Han turde ikke selv sætte en ny pære i en lampe, eller skifte en sikring.

Naboerne fra begge sider, Katrine Aalund og Johanne Snitkjær, kom af og til med varm middagsmad. Hans var ret underlig og tilbageholdende med at spise af den bragte mad medens de stod og så på.

En landsbyoriginal som Hans Tavsens er forsvundet ud af landsbymiljøet. I dag ville han blive anbragt i et bofællesskab.

REDIGERET AF IDA GRØNBERG

TÆNK PÅ ARKIVET

FØR DU SMIDER GAMLE PAPIRER UD

Jordløse-Trunderup lokalhistoriske forening, som driver arkivet, blev startet i 1980.

Arkivet formål er at indsamle materiale fra Jordløse sogn og bevare det for eftertiden samt gøre det tilgængeligt for besøgende på arkivet.

Det er foreningens bestyrelse der står for indsamling og den daglige drift af arkivet.

Vi er medlem af Sammenslutningen

af Lokalarkiver. Det betyder bl.a. At vi overholder de retningslinier for opbevaring, publicering og uddannelse som de angiver.

Vi er desuden medlem af arkivrådet for Assens kommune. En sammenslutning af alle arkiver i kommunen.

Økonomisk drives arkivet af medlemsbidraget og tilskud fra Assens kommune der også betaler vores husleje og arkiverings-programmet Arkibas.

Til højre:
Fra venstre: Niels P. Nielsen med hund, i trækvogn, Kathrine Møller Nielsen, Hans Møller Nielsen og Harry Møller Nielsen med hver sin hest. Jordløse matr. 24d, Landevejen 85.

SAMLINGEN BESTÅR AF:

- Protokoller og dokumenter fra foreninger og virksomheder og foreninger
- Dokumenter, f.eks. skøder, lånedokumenter, aftægts-kontrakter m.v. fra private
- Breve, skudsmålhbøger og beretninger
- Avisudklip og postkort
- Matrikelkort og målebordsblade
- Fotografier, originaler og affotograferede, både gamle og nye samt arkivets egne optagelser.
- Film og lydbånd
- Kopier af folketællinger
- Trykt litteratur med tilknytning til Jordløse

Arkivet er i dag i besiddelse af et rigt udvalg af ovennævnte og indsamler til stadighed materiale, nyt som gammelt, således at fremtiden også har materiale om vores tid.

Det indsamlede materiale pakkes i dag i syrefrit papir, kuverter og kasser, for at det kan bevares længst muligt. Vi er i gang med at pakke alle vore arkivalier om så opbevaringen lever op til dagens krav.

I den forbindelse scannes alt materiale og mange tekster indskrives digitalt.

REGISTRERING

Vi er i gang med at registrere alt materialet i EDB-programmet Arkibas, et program der bruges af de fleste lokalhistoriske arkiver og af alle arkiver i Assens Kommune. Det er således kommunen der bekoster programmet.

I løbet af 2012 er det meningen at brugerne af arkivet kan søge i Arkibas. Det kræver dog indtil videre at man møder op på arkivet, men den overord-

*Til venstre:
Peder Pedersen stående med Belgier foran stuehuset Trunderup matr. 7a, Brusbjergvej 4, Ellegårdsminde.*

*Herunder: Karl Skovmand harver på Damsbos marker med McCormic traktor med jernhjul og skorsten.
1928*

*Til højre:
En lille pige, Hanne Hansen, Rigmor Nielsen, Peter Larsen, Ejner Hansen, en dreng og Jens Hansen fra Jordløse Mejeri foran skotøjsforretningen. Jordløse matr. 11m, Landevejen 38*

nede plan er at man på sigt kan sidde hjemme og se hvad de forskellige arkiver er i besiddelse af.

KLAUSULERING OG TAVHEDSPLOIGT

Arkivet følger de almindelige tilgængelighedsregler for Statens Arkiver.

Arkivets medarbejdere har tavshedspligt og må ikke videregive fortrolige oplysninger de har fået på arkivet.

Noget materiale på arkivet er ikke umiddelbart tilgængeligt. Det er typisk personfølsomme oplysninger, som man først må videregive efter 75 år.

Hvis du afleverer materiale på arkivet kan du selv bede om at få indføjat en klausul, så det først er tilgængeligt efter en aftalt årrække.

ARRANGEMENTER

Udover indsamling af arkivalier arrangerer foreningen gåture, udstillinger og foredrag.

Vi får også forespørgsler fra ind- og udland pr. e-mail, post eller telefon, om personer og steder. Vi besvarer disse henvendelser bedst muligt ud fra de oplysninger vi er i besiddelse af.

Vi udgiver et årsskrift, som uddeles til medlemmer, har et bidrag i alle udgaver af Tacklingen og er repræsenteret på hjemmesiden www.jordløse.nu.

HAR DU MATERIALE

du mener kan være i arkivets interesse hører vi gerne fra dig.

Du kan enten møde op i arkivets åbningstider eller henvende dig til et bestyrelsesmedlem.

Vi modtager materiale til eje eller til kopiering. Så tænk på os inden du smider materiale ud, det kan have værdi for eftertiden.

MEDLEMSSKAB

Ønsker du at blive medlem af foreningen koster det 50 kr. pr. person.

Kontingentet opkræves ved besøg af et bestyrelsesmedlem eller beløbet kan indsættes på konto 0828 8010119988.

Husk at anføre navn og adresse.

Vi vil herefter aflevere et årsskrift og et medlemskort til dig.

JORDLØSE-TRUNDERUP LOKALHISTORISKE ARKIV

Friskolen i Jordløse
Jordløse Møllevej 14
email: jtarkiv@yahoo.dk
www.jordløse.nu

Arkivet er åbent sidste onsdag i
hver måned kl. 18.30–21.30
(ikke juli og december) samt
efter aftale.

BESTYRELSEN 2011
Ida Grønberg, formand,
2729 1770

Kirsten Johansen, kasserer,
6268 1575

Ulla Nyborg, sekretær, arkivleder,
6473 3370 / 2372 0323

Annalise Pedersen
6268 1350

Majbrit Jensen
2595 6021

Pris for ikke medlemmer 15 kr.
ISSN 1903-9506

*Omslagsfoto:
Familien Lindegaard og
tjenestefolk foran
Mosegaard, Trunderupvej 48.
Ca. 1912*